

Aan MINDEF en STASDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, HDFC, CIO, DJZ
In afschrift aan SG

TER BESLISSING

Datum
22 december 2022

Onze referentie
BS2022031170

Opgesteld door
[Redacted]
KD:Ambtelijke leiding
[Redacted]@mindef.nl

Aantal bijlagen
1

Nota

Europese defensiesamenwerking en specialisatie en appreciatie van rapport *Specialising in European defence* van Instituut Clingendael

Aanleiding

In deze brief wordt de Nederlandse inzet ten aanzien van Europese defensiesamenwerking en specialisatie uiteengezet (uitwerking van actielijn 3 uit de Defensienota 2022).

Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan twee moties:

- Van den Nieuwenhuijzen/Belhaj (Kamerstuk 35 570 X, nr. 39): hierin wordt verzocht om het opstellen van scenario's voor mogelijke routes van specialisatie binnen de internationale partnerschappen en deze scenario's voor te leggen aan de Kamer.
- De motie Stoffer/Van den Bosch (Kamerstuk 35 570 X, nr.54): hierin wordt verzocht om de Defensievisie aan te vullen met een nader uitgewerkt kader hoe taakspecialisatie kan worden vormgegeven inclusief de voor- en nadelen daarvan.

Ook aan het verzoek van de Vaste Kamercommissie Defensie om een appreciatie te sturen van het Clingendael rapport '*Specialising in European Defence*' wordt met deze brief voldaan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met voorliggende Kamerbrief.

Kernpunten

De brief bevat de volgende kernpunten:

Specialisatie betekent 'samen sterker'

- Defensie ziet specialisatie als een vergaande vorm van samenwerking tussen internationale partners, die bijdraagt aan een effectieve versterking van gezamenlijke defensiecapaciteit.
- Vergaande samenwerking en ook het delen van verantwoordelijkheden voor de gezamenlijke veiligheid zijn niet nieuw. Binnen de NAVO en ook de EU is sprake van sterke onderlinge afhankelijkheid tussen bondgenoten en lidstaten. Hierbij wordt nu al veel en intensief samengewerkt, maar om de gezamenlijke defensiecapaciteiten te versterken is het essentieel dat dit verder wordt uitgebouwd waarbij bestaande instrumenten van NAVO en EU kunnen worden gebruikt.

Duiding van 'specialisatie' en appreciatie van het Clingendael-rapport

- De benadering die Clingendael schetst in het rapport is behulpzaam en komt op een aantal punten overeen met de inzet van Defensie (procesbenadering, varianten en regionale benadering).
- Toch zijn er ook verschillen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de definitie die maar deels overeenkomt met hoe Defensie specialisatie ziet.

Afwegingen rondom specialisatie

- Bij het aangaan van vergaande samenwerking en wederzijdse afhankelijkheden moeten afwegingen worden meegenomen.
- Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de motie Stoffer/Van den Bosch (Kamerstuk 35 570 X, nr.54) waarin wordt gevraagd om de voor- en nadelen te bespreken.
- Deze afwegingen leiden tot uitgangspunten voor Nederland ten aanzien van samenwerkingsvormen en het voeren van het gesprek over specialisatie.

Nederlandse inzet en randvoorwaarden

- Nederland wil verdergaande samenwerkingsinitiatieven de komende jaren, gezamenlijk met onze (strategische) partners, verder brengen. Daarbij is de primaire inzet om de defensiecapaciteiten zo effectief mogelijk te versterken door gezamenlijk (Europese) capaciteitsgebreken in te vullen. Nederland wil daarbij als voortrekker fungeren.
- Dit resulteert in een Nederlandse inzet op drie lijnen:
 1. *Inzet op interoperabiliteit, standaardisatie en het bouwen aan vertrouwen door gezamenlijke verwerving van materieel en ontwikkeling van capaciteiten, met specialisatie als doel.*
 - Nederland stimuleert als opmaat naar specialisatie gezamenlijke materieelontwikkeling met het doel om bijvoorbeeld opleidings-, onderhouds- en ondersteuningscapaciteiten te gaan delen.
 2. *Gezamenlijk invullen van Europese capaciteitsgebreken.*
 - Nederland agendaert en stimuleert de dialoog met internationale partners en bondgenoten over mogelijkheden tot verdergaande samenwerking om zo de gezamenlijke effectiviteit te vergroten gericht op capaciteitsgebreken.
 3. *Eigen bijdrage: Versterken van specialismen en investeren in kritische capaciteiten.*
 - In lijn met de Defensienota worden maatregelen ontwikkeld en uitgewerkt om vanuit Nederland bij te dragen aan het invullen van capaciteitsgebreken.

Toelichting

Financiële overwegingen

De brief is afgestemd met FIN (IRF).

Juridische overwegingen

Er zijn geen juridische implicaties.

Communicatie

Op dit moment volstaat een bericht op intranet en internet. In de brief wordt ingegaan op de wensen en de capability gaps die de NAVO in haar review aangeeft. Dit heeft de afgelopen tijd in de media aandacht gekregen.

Interdepartementale afstemming

De conceptbrief is afgestemd met BZ (incl. de PV NAVO en de PV EU), EZK, AZ en FIN.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller worden gelakt in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

